

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO

I S A K Y M A S

**DĖL SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMŲ, AUGINANČIŲ VAIKUS, APSKAITOS
SAVIVALDYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOJE (SKYRIUJE) TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2006 m. liepos 28 d. Nr. A1-212

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 194 „Dėl vaiko teisių apsaugos valdymo srities priskyrimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir kitų ministerijų kompetencijos nustatymo“ (Žin., 2003, Nr. [15-611](#)) 2.1.4 punktu bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 892 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [66-1916](#); 2005, Nr. [97-3670](#)), 6.43 punktu ir siekdama suvienodinti socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitos tvarką savivaldybių vaiko teisių apsaugos tarnybose (skyriuose),

T v i r t i n u Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitos savivaldybės Vaiko teisių apsaugos tarnyboje (skyriuje) tvarkos aprašą (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. A1-212

SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMŲ, AUGINANČIŲ VAIKUS, APSKAITOS SAVIVALDYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOJE (SKYRIUJE) TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitos (toliau vadinama – apskaita) savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyboje (skyriuje) tvarkos aprašas (toliau vadinamas – šis Aprašas) nustato socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, įrašymo į apskaitą, išbraukimo iš apskaitos ir apskaitos duomenų tvarkymo, naudojimo ir saugojimo tvarką savivaldybės Vaiko teisių apsaugos tarnyboje (skyriuje) (toliau vadinama – VTAT).

2. VTAT, tvarkydama apskaitą, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (Žin., 1996, Nr. [33-807](#)), Bendraisiais vaiko teisių apsaugos tarnybų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 1983 „Dėl Bendrųjų vaiko teisių apsaugos tarnybų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [120-5415](#)), Darbo su socialinės rizikos šeimomis metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. A1-207 „Dėl Darbo su socialinės rizikos šeimomis metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [9-254](#)), kitais teisės aktais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais ir šiuo aprašu.

3. Apskaitą tvarko savivaldybės VTAT specialistas, kurio pareigybės aprašyme nurodyta ši funkcija.

4. Pagrindinės šiame apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme (Žin., 2006, Nr. [17-589](#)) vartojamas sąvokas.

II. ŠEIMOS ĮRAŠYMAS Į APSKAITĄ

5. Šeima įrašoma į apskaitą savivaldybės administracijos direktoriaus (toliau vadinama – direktorius) įsakymu VTAT teikimu.

6. VTAT aplanko šeimas, auginančias vaikus, surašo šeimos apšaukimo aktą (1 priedas), jeigu gavo rašytinę ar žodinę informaciją iš:

6.1. seniūnijų – apie seniūnijos teritorijoje gyvenančias šeimas, kurios nesirūpina savo vaikais, apie dažną tėvų girtavimą, dėl kurio nukentėjo vaikai, būdami be suaugusiųjų priežiūros, apie tai, kad valstybės paramą tėvai naudoja ne šeimos ir vaikų interesais;

6.2. švietimo ir ugdymo įstaigų – apie tėvų nesirūpinimą vaikų mokymu, auklėjimu, vaikų poreikiais, nepasiėmimą iš švietimo ir ugdymo įstaigų arba neišleidimą į jas;

6.3. asmens sveikatos priežiūros įstaigų – apie nesirūpinančius vaikų sveikata, nevykdančius gydytojų nurodymų, nelankančius ligoninėse (sanatorijose) ar neatsiimančius iš jų vaikų tėvus, apie smurto prieš vaiką atvejus;

6.4. teisėsaugos institucijų – apie administracinio poveikio priemonių taikymą tėvams už tėvų valdžios nepanaudojimą ar panaudojimą priešingai vaiko interesams ar kitus teisės pažeidimus, susijusius su vaiko teisių apsauga;

6.5. teismų – apie administracinių, civilinių arba baudžiamųjų priemonių taikymą tėvams, apie tėvų valdžios vaikų atžvilgiu laikiną ar neterminuotą apribojimą;

6.6. kitų savivaldybių VTAT – apie šių savivaldybių teritorijoje neprižiūrimus arba be tėvų globos laikinai likusius vaikus, kurių tėvų gyvenamoji vieta nurodyta kitoje savivaldybėje, nei rastas be tėvų priežiūros paliktas vaikas;

6.7. socialinių darbuotojų, dirbančių su socialinės rizikos šeimomis, ar šeimos ir vaiko poreikį socialinėms pareigoms nustatančio socialinio darbuotojo, paskirto savivaldybės institucijos nustatyta tvarka, kai priimamas sprendimas socialinės rizikos vaikui ar likusiam be tėvų globos vaikui skirti trumpalaikę socialinę globą;

6.8. privačių asmenų (pačių vaikų, vieno iš sutuoktinių, kaimynų, giminaičių, kitų asmenų) apie jiems žinomus nesirūpinimo vaikais, smurto prieš vaikus, nuolatinio tėvų girtavimo atvejus, apie alkstančius, apleistus, be tėvų priežiūros nuolat paliekamus vaikus, apie valstybės šeimai ir vaikams skirtos paramos naudojimą ne pagal paskirtį.

7. VTAT visą surinktą informaciją apie šeimą teikia svarstyti komisijai, jeigu:

7.1. nustato vaiko teisių ir interesų pažeidimus šeimoje;

7.2. gauna kitą informaciją apie tėvų padarytus vaiko teisių pažeidimus arba netinkamą tėvų gyvenimo būdą, dėl kurio nukenčia vaikų interesai.

8. VTAT įvertina ir išanalizuoja gautą informaciją apie šeimą ir, jei reikia, išklauso šeimos narių bei kitų asmenų paaiškinimus.

9. Šeimą įrašius į apskaitą, VTAT:

9.1. įrašo duomenis apie socialinės rizikos šeimą į kompiuterinę duomenų bazę – SPIS;

9.2. pradeda arba atnauja socialinės rizikos šeimos bylą, kurioje kaupiama su šeima susijusi informacija;

9.3. raštu informuoja šeimą, savivaldybės socialinės paramos skyrių, seniūnijos socialinį darbuotoją apie šeimos įrašymą į apskaitą;

9.4. nedelsdama raštu kreipiasi į savivaldybės administracijos padalinį, atsakingą už socialinių paslaugų planavimą, paslaugų organizavimo administravimą ir bendrųjų socialinių paslaugų bei socialinės priežiūros kokybės kontrolę dėl paslaugų poreikio šeimai ir vaikui nustatymo ir organizavimo;

9.5. gali imtis kitų teisės aktuose numatytų priemonių socialinės rizikos šeimose gyvenančių vaikų teisėms ir teisėtiems interesams užtikrinti.

10. Įsakymas dėl šeimos įrašymo į apskaitą gali būti skundžiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

III. APSKAITOS DUOMENŲ TVARKYMAS

11. Savivaldybės administracijos padalinys, atsakingas už socialinių paslaugų planavimą, paslaugų organizavimo administravimą ir bendrųjų socialinių paslaugų bei socialinės priežiūros kokybės kontrolę, gavęs informaciją apie tai, kad šeima įrašyta į socialinės rizikos šeimų apskaitą:

11.1. organizuoja šeimos socialinių paslaugų poreikio nustatymą;

11.2. pagal nustatytą šeimos socialinių paslaugų poreikį skiria socialines paslaugas vaikui ir šeimai;

11.3. užtikrina paslaugų teikimą šeimai ir vaikui;

11.4. apie šeimai ir vaikui teikiamas paslaugas raštu informuoja VTAT;

11.5. periodiškai vertina teigiamus pokyčius šeimoje ir sprendžia dėl paslaugų poreikio pokyčio;

11.6. raštu teikia siūlymus VTAT dėl šeimos, kuriai teikiamos paslaugos, išbraukimo iš socialinės rizikos šeimų apskaitos ar kitų poveikio priemonių taikymo šeimai.

12. VTAT turi teisę pakartotinai lankyti į apskaitą įrašytas šeimas. Lankymosi metu VTAT surašo pakartotino šeimos apilankymo aktą (2 priedas).

IV. ŠEIMOS IŠBRAUKIMAS IŠ APSKAITOS

13. Šeima išbraukiama iš apskaitos direktoriaus įsakymu VTAT teikimu.

14. Šeima išbraukiama iš apskaitos, išanalizavus ir įvertinus gautus raštiškus pranešimus apie teigiamus pokyčius šeimoje, taip pat pagal papildomai surinktą informaciją ar apsilankymo

šeimoje metu užfiksuotus faktus šiais atvejais:

14.1. kai su šeima dirbantis socialinis darbuotojas per vienerius metus nuo jos įrašymo į apskaitą VTAT nepranešė apie vaiko teisių pažeidimus šeimoje arba jų nenustatė VTAT darbuotojai;

14.2. kai yra gautas raštiškas ir motyvuotas socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, pasiūlymas dėl šeimos išbraukimo iš apskaitos, nes išnyko įrašymo į apskaitą priežastys;

14.3. kai šeima pakeičia gyvenamąją vietą ir išvyksta nuolat gyventi į kitą savivaldybę. Tuo atveju VTAT informuoja savivaldybės, į kurią šeima išvyksta nuolat gyventi, VTAT ir persiunčia jai šeimos byloje sukauptą medžiagą;

14.4. kai vaikai tampa pilnamečiai, sukuria šeimą arba emancipuojami;

14.5. kai miršta vaiko tėvai ir vaikui nustatoma globa;

14.6. kai tėvams neterminuotai apribojama tėvų valdžia ir šeimoje nelieka daugiau nepilnamečių vaikų.

15. VTAT apie sprendimą dėl šeimos išbraukimo iš apskaitos raštu informuoja šeimą, savivaldybės socialinės paramos skyrių, seniūnijos socialinį darbuotoją, šeimos ir vaiko poreikį socialinėms paslaugoms nustatantį socialinį darbuotoją, paskirtą institucijos nustatyta tvarka, savivaldybės administracijos padalinį, atsakingą už socialinių paslaugų planavimą, paslaugų organizavimo administravimą ir bendrųjų socialinių paslaugų bei socialinės priežiūros kokybės kontrolę.

16. Įsakymas dėl šeimos išbraukimo iš apskaitos gali būti skundžiamas įstatymų nustatyta tvarka.

V. APSKAITOS DUOMENŲ NAUDOJIMAS IR SAUGOJIMAS

17. VTAT kasmet iki gruodžio 31 d. sudaro socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, duomenų suvestinę ir parengia statistinę ataskaitą apie į apskaitą įrašytas šeimas ir jose augančius vaikus bei atlieka socialinio darbo su apskaitoje esančiomis šeimomis analizę. Statistinę ataskaitą ir socialinio darbo su apskaitoje esančiomis šeimomis analizę VTAT pateikia Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai iki kitų metų sausio 31 d.

18. VTAT apskaitos duomenis naudoja tarnybos nuostatuose apibrėžtoms funkcijoms vykdyti.

19. Duomenys apie šeimą, išbrauktą iš apskaitos, saugomi VTAT, kol vaikai sulaukia pilnametystės, sukuria šeimą arba emancipuojami.

20. Apskaitos dokumentai tvarkomi pagal Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisykles, patvirtintas Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. [5-211](#)), ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982) nustatyta tvarka.

Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus,
apskaitos savivaldybės Vaiko teisių apsaugos
tarnyboje (skyriuje) tvarkos aprašo
1 priedas

_____ **RAJONO (MIESTO) SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VAIKO
TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA (SKYRIUS)**

ŠEIMOS APLANKYMO AKTAS

200 m. _____ d. Nr. _____

(sudarymo vieta)

Aplankyta (vardas, pavardė, gimimo data)

_____ šeima

Vaikai (vardai, pavardės, gimimo datos, užimtumas)

Gyvenamoji vieta (faktinė gyvenamoji vieta)

Aplankymo tikslas (priežastis)

Tėvų (sugyventinių) užimtumas ir pajamos

Buities sąlygos lankymosi metu (sanitarinės sąlygos, tvarka, namų apyvokos daiktai,
patalynė, maistas)

Kitos pastabos (tėvų, vaikų paaiškinimai)

Išvados ir pasiūlymai dėl priemonių taikymo šeimai

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Šeimoje lankėsi

[illegible]

Aktą surašė

(parašas)

(vardas, pavardė)

Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus,
apskaitos savivaldybės Vaiko teisių apsaugos
tarnyboje (skyriuje) tvarkos aprašo
2 priedas

**_____ SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VAIKO TEISIŲ
APSAUGOS TARNYBA (SKYRIUS) PAKARTOTINIO ŠEIMOS APLANKYMO AKTAS**

200 m. _____ d. Nr. AI-_____

(sudarymo vieta)

Aplankyta (vardas, pavardė) _____

_____ šeima

Gyvenamoji vieta (faktinė gyvenamoji vieta)

Aplankymo tikslas (priežastis)

Pastabos (pastebėti pasikeitimai, įpareigojimų vykdymas)

Išvados (pasiūlymai)

Šeimoje lankėsi: _____

Aktą surašė _____

(parašas)

(vardas, pavardė)